

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUMBİLİMLERİ FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Harezmi-Kıpçak Türkçesi	TDE302	6	3 + 0	4,0	Zorunlu
Birim Bölüm	Türk Dili ve Edebiyatı - Lisans (Yüz yüze)				
Amaç	1.Harezmi Türkçesiyle yazılmış eserleri tanıtmak; 2.Dönemin dil özellikleri hakkında öğrencileri bilgilendirmek; 3. Kıpçak Türkçesiyle yazılmış eserleri tanıtmak; 4.Öğrencilere bu dil grubunun özellikleri hakkında bilgi vermek				
Ders İçeriği	Harezmi Türkçesiyle yazılmış eserlerin ve Harezmi Türkçesinin dilbilgisinin incelenmesi; Kıpçak Türkçesiyle yazılmış eserlerin ve Kıpçak Türkçesinin dilbilgisinin incelenmesi				
Ders Kaynakları	Aysu Ata, Kısasü'l-Enbiyâ I. (Giriş-Metin-Tıpkıbasım), Türk Dil Kurumu Yayınları: 681-1, XL+616s., Ankara 1997, J. Eckmann, Middle Turkic Glosses of the Rylands Interlinear Koran Translation, Akademai Kiado, (1976), Ali Fehmi Karamanlioğlu, Seyf-i Sarâyî: Gülistan Tercümesi (Kitâb Gülistan bi't-türkî), MEB, İstanbul 1978, TDK, Ankara (tıpkıbasım ile), János Eckmann, "The Mamluk-Kipchak Literature", Central Asiatic Journal, Volume VIII, 1963, S. 304., J. Eckmann, "Harezmi Türkçesi", Tarihi Türk Şiveleri, TKA Yay., 1988, Necmettin Hacıeminoğlu, Harezmi Türkçesi Grameri, İst. Ün. Ed. Fak. Yay., 1997, Aysu Ata, Kısasü'l-Enbiyâ II. Dizin, Türk Dil Kurumu Yayınları:681-2, 820s., Ankara 1997, János Eckmann, Nehcü'l-Feradis. Uştmahlarnıñ Açuq Yolu (Cennetlerin Açık Yolu): II Metin, (Yayınlayanlar: S. Tezcan, H. Zülfiyar), TDK yay., Ankara 1983; tıpkıbasım ile: 1995, J. Eckmann, Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar TDK Yay., Aysu Ata, Nehcü'l-Feradis. Uştmahlarnıñ Açuq Yolu (Cennetlerin Açık Yolu). II. Dizin-Sözlük, TDK Yayınları: 518, Ankara 1998, Aysu Ata, Harezmi - Altınordu Türkçesi, TDAD: 36, İstanbul 2002., Ali Fehmi Karamanlioğlu, Kıpçak Türkçesi Grameri, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1994				

Hafta	Konu
1	Harezmi Türkçesiyle yazılmış eserler tanıtılacak
2	Harezmi Türkçesinin sesbilgisel özellikleri
3	Harezmi Türkçesindeki iyelik ekleri ve ad durum ekleri
4	Harezmi Türkçesindeki eylem çekimi; Harezmi Türkçesindeki eylemsiler
5	Harezmi Türkçesi eserlerinden olan Nehcü'l-Feradis'ten bir bölüm okutulup incelenecek
6	Harezmi Türkçesi eserlerinden olan Nehcü'l-Feradis'ten bir bölüm okutulup incelenecek
7	Harezmi Türkçesi eserlerinden olan Nehcü'l-Feradis'ten bir bölüm okutulup incelenecek
8	Mamluk Kıpçakçasının dil özellikleri ve eserlerinin tanıtılması; Ermeni Kıpçakçası'nın dil özellikleri ve eserlerinin tanıtılması
9	Kıpçak Türkçesinin genel ses bilgisel özellikleri; Kıpçak Türkçesindeki iyelik ekleri ve ad durum ekleri
10	Kıpçak Türkçesindeki eylem çekimi; Kıpçak Türkçesindeki eylemsiler
11	Codex Cumanicus'un incelenmesi ve sözlükte yer alan sözlüklerin değerlendirilmesi
12	Mamluk Kıpçakçasıyla yazılmış Gülistan Tercümesi'nden bir bölüm okutulup incelenecek
13	Mamluk Kıpçakçasıyla yazılmış Gülistan Tercümesi'nden bir bölüm okutulup incelenecek
14	Mamluk Kıpçakçasıyla yazılmış Gülistan Tercümesi'nden bir bölüm okutulup incelenecek

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotları	Süresi (Saat)	Sayısı
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim	Sınıf Dışı Çalışma	1	14
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	2	14
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	1	14
Ara Sınav 1		15	1
Ödev 1		8	1
Final		18	1
Ödev (Sunum)		5	1
Ders İş Yüğü:		102	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		4	

Program Çıktıları	
1	Türk edebiyatı ve edebiyat tarihi, Türk lehçeleri-alfabeleri Türkiye Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi ve yazılı (Eski ve Yeni Türk Edebiyatı) ve sözlü (anonim edebiyat, âşık edebiyatı, tekke tasavvuf edebiyatı) edebi geleneklerle ilgili ileri düzeyde, güncel teorik ve uygulamalı bilgilerine sahiptir.
2	Disiplinler arası bir farkındalıkla alanıyla ilgili akademik araştırmalar gerçekleştirir.
3	Türk Dili ve Edebiyatı Programında kullanılan ve güncel bilgileri içeren ders materyallerini, araştırma metotlarını, bilgi ve teorilerini; eğitim-öğretim, araştırma ve kamusal hizmet alanlarında uygular
4	Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık faaliyetlerin yürütülmesinde bireysel veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.
5	Alanı ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri sosyal/kültürel/ekonomik katma değeri olan düşünceye/yaklaşım/ürüne dönüştürülmesi hususunda sorumluluk alır.
6	Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.
7	Öğrenme gereksinimlerini belirleyerek öğrenme hedefleri doğrultusunda kendisinin ve sorumluluğu altındaki kişilerin performanslarının geliştirilmesine yönelik faaliyetleri planlar ve yönetir
8	Eğitimi boyunca edindiği bilgi ve becerilerle yaşam boyu öğrenmeye yönelik bir motivasyon ve tutum geliştirir.
9	Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır.
10	Alan ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirebilme, düşünceleri ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır
11	Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular.
12	Alanıyla ilgili yaptığı araştırmalarda bilgi ve bilişim teknolojilerini etkili bir şekilde kullanır.
13	Alan ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder.
14	Türk kültürü, dili ve edebiyatıyla ilgili güncel problemlere bireysel çalışmalarıyla veya bir ekibin üyesi olarak çözümler üretir ve ürettiği çözümleri alan uzmanlarla paylaşır.
15	Eleştirel düşünme, akademik yazım ve sunum konularında temel becerilere sahiptir

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14	PÇ 15
Nehcü'l-Feradis, Kısasü'l-Enbiya'dan örnekler okuyarak uygulamalı olarak Harezmi Türkçesinin söz dağarcığını ve dil özelliklerini öğrenecekler.	5	5	5	5	4	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5
Kıpçak Türkçesiyle yazılmış metinlerden örnekler okuyarak uygulamalı olarak Kıpçak Türkçesinin söz dağarcığını ve dil özelliklerini öğrenecekler.	5	5	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5	4	5
Öğrenciler, Harezmi Türkçesiyle yazılmış eserleri, bu eserler üzerinde yapılmış çalışmaları öğrenecek	5	5	5	5	4	5	4	5	5	4	3	4	5	4	5
Öğrenciler, Kıpçak Türkçesiyle yazılmış eserleri, bu eserler üzerinde yapılmış çalışmaları öğrenecek	5	4	5	5	5	5	4	5	4	5	4	5	4	5	3
Öğrenciler bu dönemin dil özellikleri hakkında bilgi edinecekler	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	4	5	4	4	5
Ortalama Değer	5	4,6	4,8	4,6	4,4	4,4	4,4	4,4	4,8	4,2	4,2	4,6	4,6	4,4	4,6